

Kjemoterapi og immunterapi for pasienter med brystkreft

- en kort praktisk innføring

RAGNHILD TAARUD

KREFTSYKEPLEIER MED FAGANSVAR

HANNE LAUVE HANSEN

KREFTSYKEPLEIER

Velkommen til poliklinikk 3 sør

Begrepsavklaring

Kjemoterapi: er kjemisk fremstilte legemidler som brukes mest i behandling av kreft, med mål om å drepe kreftceller samtidig som kroppens normale celler påvirkes i minst mulig grad

Immunterapi: er en type behandling som stimulerer kroppens eget immunsystem i bekjempelsen av kreftsykdommen

Antistoffer: er proteiner som hjelper immunsystemet å sette et merke på noe som oppfattes som skadelig

Hovedgrupper

- HER2-positiv/negativ
- Trippel negativ (HER2-negativ og ikke hormonsensitiv)
- Hormonsensitiv

Hensikten med kjemoterapi og immunterapi

- Kurere kreftsykdom
- Forlenge livet og lindre plager som sykdommen forårsaker
- Krympe svulsten før operasjon
- Kan gis som tilleggsbehandling etter operasjon for å redusere risiko for tilbakefall

Cytostatika-Cellegift-Kjemoterapi – Medikamentell kreftbehandling

- Kan gis før (neoadjuvant) eller etter (adjuvant) operasjon
- Standardbehandling tar 24 uker
- Vanlig å kombinere to kurer Epirubicin/Cyklofosfamid (kalles EC-kur) og Paklitaxel (Taxol®)
- 4 EC-kurer som gis hver 3. uke, og 12 Paklitaxel som gis ukentlig
- HER2-positive får HER2 rettet behandling
- Trippel negativ: 12 Paklitaxel og Karboplatin ukentlig, 4 EC som gis hver 3. uke. Pembrolizumab gis hver 3. uke i ett år

Hvordan virker kjemoterapi?

- Kjemoterapi fraktes med blodet ut til celler og vev og kommer frem til kreftsvulsten
- Stanser eller hemmer celledelingen hos kreftcellene. Det gjør at kreftcellene dør.
- Kroppens normale celler påvirkes av cellegiften, men de har større evne til å reparere seg selv.
- Cytostatika påvirker friske celler som deler seg raskt.
- Eksempel: Blodceller, hår og slimhinne-celler, egg- og sæd-celler.
- Derfor oppstår bivirkninger

Bivirkninger

- Kvalme, brekninger og oppkast er vanlig uten tillegg av kvalmeforebyggende behandling
- Trøtthet, nedsatt konsentrasjon og hukommelse
- Nedsatt immunforsvar
- Smaksendringer
- Håravfall
- Såre og tørre slimhinner
- Løs mage eller forstoppelse
- Nevropati: nummenhet, stikninger i hender og føtter

Kvalme

- Enkelte kjemoterapier gir mer kvalme enn andre
- Det gis medikamenter i forkant av behandling som har god effekt
- Følg råd om bruk av medisiner
- Gi beskjed dersom du opplever kvalme

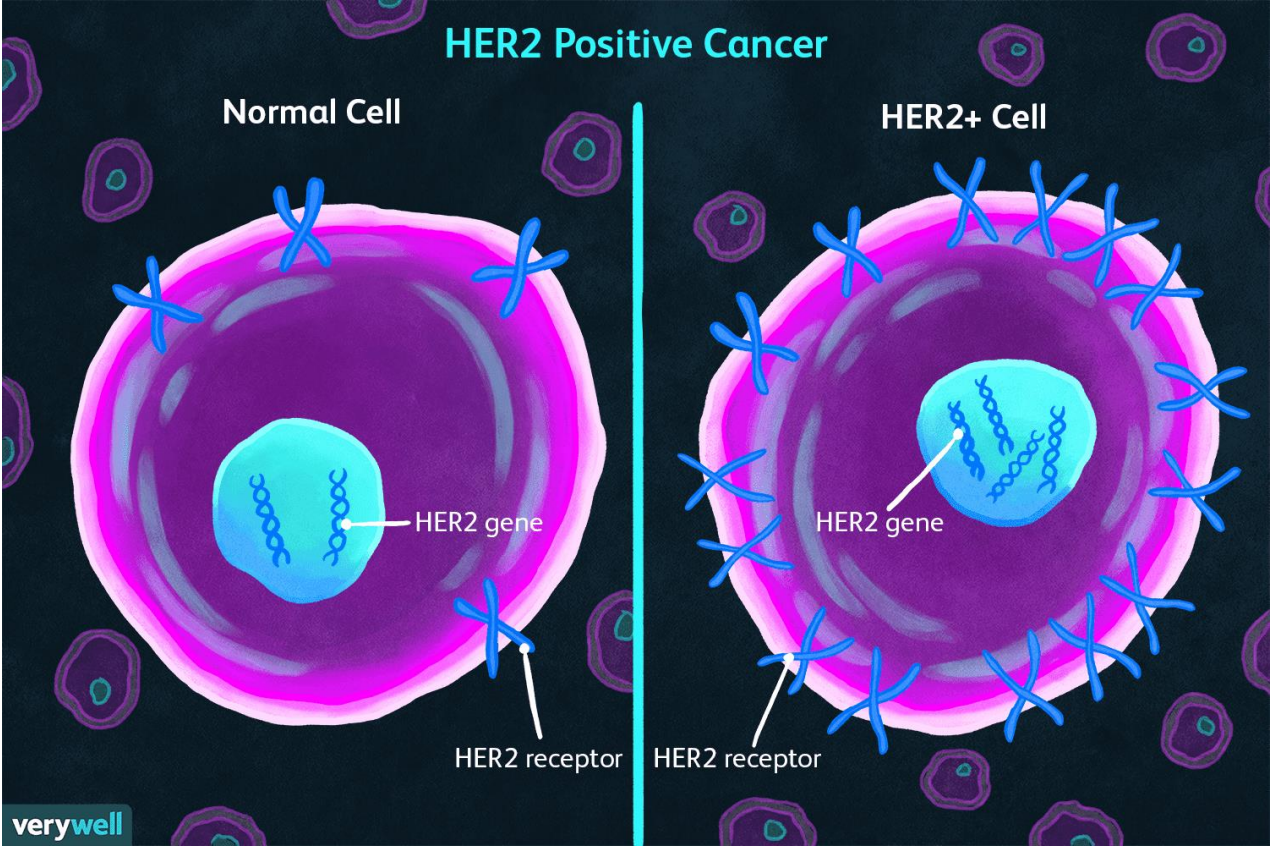

Nedsatt immunforsvar -hvordan forebygge infeksjon

- God personlig hygiene.
- God hånd- og munnhygiene.
- Unngå nærkontakt med mennesker med smittsom sykdom.
- God mat hygiene: Skyll frukt, bær og grønnsaker grundig. Spis ikke rått kjøtt, og heller ikke modnings- og muggost. Egg fra godkjent, norsk egg-pakkeri kan spises.

HER2-positiv

HER2 rettet behandling

- Gis intravenøst (trastuzumab =Herceptin®) eller som en sprøyte i låret som består av to medikamenter trastuzumab og pertuzumab (Phesgo®)
- Gis hver 3. uke i ca ett år, totalt 17 kurer
- Lite bivirkninger

Immunterapi

- Immunterapi virker ved å aktivere kroppens eget immunforsvar til å angripe kreftcellene
- Gis i dag til pasienter med trippel negativ brystkreft, og ved metastatisk sykdom
- Vanligvis god toleranse, men kan gi betennelse i alle kroppen organer.
- Hud – utslett
- Mage – diare og/eller magesmerter
- Lunger – tungpust
- Følelse av tretthet, hodepine, svimmelhet, søvnighet eller irritabilitet

Mat og drikke

- Drikk minst to liter om dagen
- Unngå tungfordøyelig mat de første dagene etter kur
- Spis normalt sunt kosthold.
- Unngå slankekur under behandling
- Spørsmål om kosthold og kreft: kontakt gjerne ernæringsfysiolog på Vardesenteret:

Medisiner og kosthold

- Enkelte medisiner og kosttilskudd kan redusere effekten av behandlingen med kjemoterapi.
- Fortell oss hva du pleier å ta av medisiner og kosttilskudd, og spør gjerne om råd før du starter med noe nytt.

Hva kan du gjøre selv?

- Ta kvalmestillende medisiner som forordnet av legen
- Snakk med oss om hvordan du har det
- Få kostråd mot kvalme og smaksendringer
- Drikk tilstrekkelig, helst 2 liter daglig
- Få nok hvile, men vær fysisk aktiv
- Beskytt deg mot infeksjoner, men ikke overdriv
- Hud og slimhinner: God munnhygiene med regelmessig munnskyll og tannpuss

